

DOM U mod FRANKRIG

[...]

INDLEDNING

1. Klagen vedrører en sag om udvisning af klager, der er russisk statsborger af tjetjensk oprindelse, til Rusland. Klager henviser navnlig til Konventionens artikel 3 og 8.

SAGENS BAGGRUND

2. Klager, der er russisk statsborger af tjetjensk oprindelse, blev født i 1968 (i Den Russiske Føderation). Han var repræsenteret ved advokat C. Barbot-Lafitte.

3. Regeringen var repræsenteret ved dens ansatte, D. Colas, direktør for juridiske anliggender i Europa-ministeriet og udenrigsministeriet.

I. FORHOLD, DER FØRTE TIL TILDELING AF INTERNATIONAL BESKYTTELSE

4. Klager ankom til Frankrig i september 2009.

5. Det Franske Direktorat for Flygtninge og Statsløse (herefter »OFPPRA«) afviste klagers asylansøgning i en afgørelse af 15. november 2011.

6. I en afgørelse af 22. maj 2012 meddelte den nationale domstol for asylret (herefter »CNDA«) klager samt hans hustru flygtningestatus med den begrundelse, at de frygtede at vende tilbage til Rusland som følge af hans samarbejde i Rusland med en menneskerettighedsaktivist siden 2003, hans medlemskab af en ikke-statslig menneskerettighedsorganisation siden 2008 og de anholdelser og den mishandling, som han havde været udsat for i Rusland af disse grunde.

7. CNDA fremførte navnlig følgende:

»De præcise og oprigtige erklæringer fra hr. [U] og hans hustru, der er statsborgere i Den Russiske Føderation og af tjetjensk oprindelse, gør det muligt at fastslå, at klager besøgte præsident Dudajevs garde, og at han derefter støttede Dudajevs mænd ved at forsyne dem med våben og mad i begyndelsen af den første tjetjenske krig, og at han af disse årsager blev arresteret og såret af russiske soldater i 1995; [Us] forklaringer, der blev støttet af vidneudsagn og et medlemskort til ngo'en »Centre pour la paix du Nord-Caucase« (Center for fred i Nordkaukasus), overbeviste retten om hans samarbejde med en menneskerettighedsaktivist, [aktivisten], fra 2003, om hans vidneudsagn i 2005 på dennes vegne i en retssag anlagt af M. [aktivisten] ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, hvor Den Russiske Føderation i øvrigt for nylig var blevet dømt, og om hans status som permanent medlem af en menneskerettigheds-ngo siden 2008; af disse årsager blev klager i sommeren 2007 og igen i august 2009 arresteret ved to lejligheder af de prorussiske sikkerhedsstyrker, som tilbageholdt og afhørte ham i en dag; domstolen blev også overbevist af klagers forklaringer, der blev bekræftet af

DOM U mod FRANKRIG

lægeerklæringer og vidneudsagn fra hans slægtninge, både med hensyn til den mishandling, som [U] blev udsat for under sin tilbageholdelse, og med hensyn til den eftersøgning af ham, der i øjeblikket er i gang i Den Russiske Føderation; [U] og hans hustru har følgelig en velbegrundet frygt, som omhandlet i ovennævnte bestemmelser i Genèvekonventionen, for at blive forfulgt af myndighederne i Den Russiske Føderation af politiske årsager; de er derfor berettiget til at påberåbe sig flygtningestatus.«

II. STRAFFESAGER I FRANKRIG OG FRATAGELSE AF FLYGTNINGESTATUS

A. Første straffesag

8. Den 24. juli 2015 idømte straffedomstolen i Strasbourg klager otte måneders fængsel for at have opfordret til terrorisme, for at have truet med at begå en forbrydelse eller lovovertrædelse og for at have intimideret en offentlig ansat; disse forhold fandt sted i 2014 og 2015.

9. Den 22. september 2015 stadfæstede appelretten i Colmar klagers dom og skærpede straffen til et års fængsel. Appelretten afsagde ligeledes en tillægsstraf i form af permanent indrejseforbud i Frankrig.

10. Den 4. januar 2023 afviste appelretten i Colmar klagers begæring af 11. januar 2021 om ophævelse af det permanente indrejseforbud med følgende begrundelse:

» (...) Selv om det er forståeligt, at hans administrative situation er kompleks og hans daglige liv vanskeligt, bemærker retten, at den pågældende person tydeligvis ikke havde sat spørgsmål ved de alvorlige lovovertrædelser, som han blev dømt for i 2015, og stadig fremsætter bekymrende kommentarer og udviser bekymrende adfærd, der skaber frygt hos tredjeparter og ikke afspejler et reelt ønske om at integrere sig og ændre sig.«

B. Fratagelse af flygtningestatus

11. I en afgørelse af 18. april 2016 ophævede OFPRA klagers flygtningestatus i henhold til § L. 711-6, pkt. 1, i den franske lov om udlændinges indrejse, ophold og asylret (*Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile* - herefter benævnt »CESEDA«) på grund af den alvorlige trussel mod statens sikkerhed, som klagers tilstedeværelse i Frankrig udgjorde.

Der er følgende begrundelse for afgørelsen:

[...]

12. I en afgørelse af 26. juli 2019 bekræftede CNDA OFPRA's afgørelse om at ophæve klagers flygtningestatus i henhold til § L. 711-6, pkt. 2, i CESEDA.

13. Der er følgende begrundelse for afgørelsen:

» (...) Straffedomstolens konstateringer af de faktiske omstændigheder, for så vidt som de udgør den nødvendige støtte for afgørelsens konklusion, har fuld retskraft og er bindende for asyldommeren. Det følger af dommen fra appelretten i Colmar af 22. september 2015, som er blevet endelig, at [U] personligt var involveret i særligt alvorlige og gentagne handlinger, begået navnlig på en skole, mod et medlem af skolens personale, som han havde truet alvorligt verbalt og fysisk, idet han gik så vidt som til

DOM U mod FRANKRIG

offentligt at hævde, at den pågældende skulle have begået en æresforbrydelse i sit hjemland. I sin dom af 22. september 2015 understreger appelretten i Colmar klagers benægtende holdning over for de handlinger, han var anklaget for. Det fremgår desuden af uddraget af bulletin nr. 2 fra hans straffeattest, at han fire måneder efter sin løsladelse fra fængslet igen blev idømt en dom den 25. august 2016 afsagt af straffedomstolen i Laon for ulovligt at have båret et våben i kategori D. Det fremgår ligeledes af notatet af 3. maj 2019, som er præcist og detaljeret, at klager i januar 2017 og september 2018 truede personalet på det hjem, hvor han var i husarrest i Laon, og at han også talte med en socialrådgiver om fordelene ved de handlinger, der blev foretaget af jihadistiske krigere i Syrien, og fremsatte bemærkninger mod den franske regering. Det meddeles i samme dokument, at en anmodning om ændring af det tildelte opholdssted var blevet fremsat af direktøren for hjemmet på grund af den pågældende persons adfærd, der var særdeles vanskelig at styre. Det fremgår også af to erklæringer, der er dateret den 4. april og den 9. maj 2019 og fremlagt i sagen, at han ligeledes havde problemer med personalet på sit nye opholdssted i Soissons. Da den pågældende person under retsmødet blev udspurgt om de forhold, der er rapporteret i notatet og i erklæringerne, hævdede han, at de franske myndigheder og hans modtagelsesinstitution havde været ubarmhjertige i deres behandling af ham, uden dog at underbygge sine forklaringer med konkrete, objektive, troværdige og rimelige beviser. Det fremgår desuden af en e-mail af 20. juni 2019 fra et medlem af Cimade-foreningen, at den psykologiske opfølgning, han havde påbegyndt hos en russisktalende psykiater, indtil videre var afbrudt. Da han blev spurgt om årsagerne til denne afbrydelse, svarede han, at han mistænkte behandleren for at udspionere ham. Brevet fra en advokat af 5. juni 2019, hvori det anføres, at klager er blevet frikendt i en sag ved straffedomstolen i Laon i 2017, uden at der gives yderligere oplysninger om proceduren, er ikke tilstrækkeligt til at modsige denne række af faktuelle forhold, som fastslår, at [U] ikke har udvist nogen forbedring i sin adfærd, siden han blev dømt ved appelretten i Colmar den 22. september 2015 for særligt alvorlige lovovertrædelser. Tværtimod viser dokumenterne i sagen, at den pågældende person fortsat udviser en truende, paranoid og ustabil holdning og fremsætter radikale, religiøse kommentarer. Som følge heraf, og uden at det er nødvendigt at tage stilling til ovennævnte § L. 711-6, pkt. 1, udgør klagers tilstedeværelse på fransk jord en reel og aktuel trussel mod samfundet som omhandlet i § L. 711-6, pkt. 2, i den franske lov om udlændinges indrejse, ophold og asylret). (...)«

[...]

RETLIGE BETRAGTNINGER

I. OM DEN PÅSTÅEDE KRÆNKELSE AF KONVENTIONENS ARTIKEL 3

79. Klager påstår, at han ved tilbagevenden til Rusland risikerer at blive udsat for behandling, der strider mod Konventionens artikel 3, ifølge hvilken:

»Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller vanærende behandling eller straf.«

A. Om antagelse til realitetsbehandling

80. Domstolen bemærker, at dette klagepunkt ikke er åbenbart ugrundet i henhold til Konventionens artikel 35, stk. 3, litra a), og at det i øvrigt ikke kommer i konflikt med nogen anden afvisningsgrund. Klagen erklæres

DOM U mod FRANKRIG

hermed for egnet til realitetsbehandling.

B. Om realiteten

1. Parternes argumenter

a) Klager

i. Om situationen for politiske modstandere i Nordkaukasus-regionen

81. Klager henviser til de alvorlige krænkelse af menneskerettighederne i Nordkaukasus-regionen og påpeger, at Domstolen i dommen *R.K. mod Frankrig* (nr. 68264/14, 12. juli 2016) har vurderet, at visse kategorier af befolkningen i Nordkaukasus, og mere specifikt i Tjetjenien, er særligt udsatte, såsom medlemmer af den tjetjenske væbnede modstandsbevægelse, personer, der af myndighederne betragtes som sådanne, deres slægtninge, personer, der har hjulpet dem på den ene eller den anden måde, og civile, der af myndighederne tvinges til at samarbejde med dem.

82. For internationale data vedrørende denne region og risikoen for mishandling henviser klager til dommene *R.K. mod Frankrig* (nævnt ovenfor) og *M.V. og M.T. mod Frankrig* (nr. 17897/09, 4. september 2014).

ii. Om klagers personlige situation

83. Klager gør først og fremmest gældende, at han på grund af de politiske holdninger, som de russiske myndigheder har tillagt ham, bør anses for at høre til de risikoprofiler, som Domstolen nævner i dommen i sagen *R.K. mod Frankrig* (nævnt ovenfor, præmis 50), således som CNDA gjorde i sin afgørelse af 22. maj 2012 om tildeling af flygtningestatus.

84. Klager gør ligeledes gældende, at CNDA ganske vist bekræftede OFPRA's afgørelse om at bringe hans internationale beskyttelse til ophør i medfør af § L. 711-6 i CESEDA, men ligeledes bekræftede, i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols fortolkning af bestemmelserne i artikel 14 i direktiv 2011/95/EU (EU-Domstolen, 14. maj 2019, C-391/16, C-77/17 og C-78/17, ECLI:EU:C:2019:403), at hans flygtningestatus stadig var anerkendt.

85. I den forbindelse mener klager, at det kan udledes af Domstolens retspraksis, navnlig af dommen i sagen *K.I. mod Frankrig* (nævnt ovenfor, præmis 125 og 144), at den omstændighed, at han var blevet anerkendt som flygtning, giver anledning til en formodning om frygt.

86. Klager påpeger også, at CNDA, der blev anmodet om en udtalelse på grundlag af § L. 731-3 (nu L. 532-4) i CESEDA, afgav en negativ udtalelse om hans udvisning og påpegede, at han er flygtning, der som sådan dokumenterer en velbegrunnet frygt for at blive forfulgt af politiske årsager ved tilbagevenden til Den Russiske Føderation, det land, hvor han er statsborger.

87. Klager fastholder, at frygten for, at han ville blive udsat for behandling i strid med Konventionens artikel 3, hvis han sendes tilbage til Den Russiske Føderation, stadig er til stede. Han understreger i den forbindelse, at han fortsat har modtaget trusler i Europa, efter at han havde fået tildelt

DOM U mod FRANKRIG

flygtningestatus, navnlig under sit ophold i Belgien i 2019, hvor han, mens han boede i samme hus som en russisk statsborger, en aktivistisk blogger og modstander af regimet, modtog trusler fra personer, der er identificeret som værende tæt på regimet. Han tilføjer, at aktivisten blev myrdet den 30. januar 2020, mens han var administrativt tilbageholdt, og at han efterfølgende blev tilbageholdt af politiet i Frankrig for at blive afhørt om sagen, hvilket bekræftede forbindelsen mellem ham og aktivisten.

88. Klager fremlægger som bevis for, at hans frygt er aktuel, vidneudsagn fra sin søster og foreningen »Assistance Civique« om, at politibetjente i oktober 2019 aflagde hans bror, som bor i Rusland, besøg for at forhøre sig om klagers opholdssted. Han fremlægger ligeledes erklæringer fra russiske, ikke-statslige menneskerettighedsorganisationer, hvori der henvises til hans tidligere samarbejde med foreningen »Centre pour la paix du Nord-Caucase« (Center for fred i Nordkavkasus) og foreningen »Memorial«, samt hans anholdelse og tilbageholdelse i en dag i august 2009.

89. Klager anfører ligeledes, at Frankrig ved at anmode de russiske myndigheder om en konsulær passerseddel havde tilkendegivet, at han befandt sig på fransk territorium, og at man var villig til at udlevere ham til de russiske myndigheder, selv om han stadig havde flygtningestatus.

90. Endelig hævdede klager i første omgang, at han stod på listen over personer, som de russiske myndigheder havde erklæret for at være forbundet med terroraktiviteter, og som stod opført på hjemmesiden for »Federal financial monitoring service«, før han endelig indrømmede, efter at regeringen havde bestridt denne påstand, at der reelt var tale om hans onkel.

b) Regeringen

i. Om situationen for politiske modstandere i Nordkavkasus-regionen

91. Regeringen fremfører, at den generelle voldssituation i Den Russiske Føderation ikke er af en sådan karakter, at en tilbagevenden til denne stat ville udgøre en krænkelse af Konventionens artikel 3 (*K.I. mod Frankrig*, nævnt ovenfor).

ii. Om klagers personlige situation

92. Regeringen vurderer, at klager begrænser sig til en meget summarisk argumentation for at påvise realiteten og aktualiteten af hans risiko for mishandling i tilfælde af tilbagevenden til Rusland, hvilket bør drages i tvivl, selv om han er anerkendt som flygtning af CNDA.

93. I den forbindelse påpeger regeringen, at klager ikke havde udført nogen menneskerettighedsaktiviteter, siden han kom til Frankrig i 2009, at han ikke havde oplyst detaljer om de menneskerettighedsaktiviteter, han personligt havde udført i Rusland, og at han blot havde henvist til den flygtningestatus, som CNDA havde tildelt ham.

94. I samme henseende mener regeringen, at de beviser, som klager havde fremlagt, såsom vidneudsagn og erklæringer fra russiske menneskerettighedsorganisationer, der var skrevet i generelle vendinger, ikke gør det muligt at fastslå den aktuelle og personlige karakter af hans frygt for

DOM U mod FRANKRIG

mishandling i tilfælde af tilbagevenden til Rusland.

95. Regeringen understreger ligeledes, at vurderingen af de risici, som klager havde pådraget sig i henhold til Konventionens artikel 3, var blevet fuldt ud behandlet af de administrative og retlige myndigheder.

96. Regeringen konkluderer således, at klager på trods af de fremlagte erklæringer og vidneudsagn på ingen måde har påvist, at hans tidligere aktiviteter i dag skulle kunne udsætte ham for en reel risiko for umenneskelig eller nedværdigende behandling fra de russiske myndigheders side.

2. Domstolens bemærkninger

a) Generelle principper

i. *Anvendelse af artikel 3 i udvisningssager og den ubetingede karakter af de deraf følgende forpligtelser*

97. Domstolen henviser til, at de kontraherende stater i medfør af et almindeligt accepteret internationalt princip og uden at dette berører forpligtelser affødt for dem af traktater, herunder Konventionen, har ret til at kontrollere ikke-statsborgeres indrejse, ophold og udsendelse. Udvisning af en udlænding fra en kontraherende stat kan imidlertid rejse et problem i forhold til artikel 3, og den pågældende stat kan dermed ifalde erstatningsansvar i henhold til Konventionen, når der er alvorlig grund til at antage, at den pågældende person ved udvisning til destinationslandet der vil kunne løbe en reel risiko for at blive udsat for en behandling, der strider mod artikel 3. I dette tilfælde indebærer artikel 3 en forpligtelse til ikke at udvise den pågældende person til dette land (*F.G. mod Sverige* [Storkammeret], nr. 43611/11, præmis 111, 23. marts 2016 og *A.M. mod Frankrig*, nr. 12148/18, præmis 113, 29. april 2019).

98. Domstolen understreger, at den har en klar bevidsthed om omfanget af den fare, som terror udgør for samfundet, og som følge heraf om vigtigheden af indsatsen mod terrorbekæmpelse. Den er ligeledes meget bevidst om de meget store vanskeligheder, som staterne nu står overfor for at beskytte deres befolkninger mod terrorvold (*Chahal mod Det Forenede Kongerige*, nr. 22414/93, præmis 79, 15. november 1996, *Saadi mod Italien* [Storkammeret], nr. 37201/06, præmis 137, EMD 2008, *A.M. mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 112, og *K.I. mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 118). I en situation med en sådan trussel finder Domstolen det legitimt, at de kontraherende stater udviser stor håndfasthed over for personer, der deltager i terrorhandlinger, som den under ingen omstændigheder kan acceptere (*Daoudi mod Frankrig*, nr. 19576/08, præmis 65, 3. december 2009, *Boutagni mod Frankrig*, nr. 42360/08, præmis 45, 18. november 2010, *Auad mod Bulgarien*, nr. 46390/10, præmis 95, 11. oktober 2011, *A.M. mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 112, og *O.D. mod Bulgarien*, nr. 34016/18, præmis 45, 10. oktober 2019, og *K.I. mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 118).

99. Der skal dog erindres om, at beskyttelsen ydet i medfør af Konventionens artikel 3 er af absolut karakter. For at en påtænkt udvisning strider mod Konventionen, er den nødvendige – og tilstrækkelige – betingelse, at risikoen for, at den pågældende person i bestemmelseslandet udsættes for behandling, der er forbudt i henhold til artikel 3, er reel og baseret

DOM U mod FRANKRIG

på seriøse og konkrete årsager, selv når den pågældende person anses for at udgøre en trussel mod den nationale sikkerhed i den kontraherende stat (*Saadi*, nævnt ovenfor, præmis 140-141, *Auad*, nævnt ovenfor, præmis 100, *O.D. mod Bulgarien*, nævnt ovenfor, præmis 100, og *K.I. mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 119). Artikel 3 tager ikke højde for restriktioner i modsætning til hovedparten af de normgivende bestemmelser i Konventionen og protokol nr. 1 og 4, og i henhold til artikel 15, stk. 2 er der ingen undtagelse, selv i tilfælde af offentlig fare, der truer nationens liv (*Selmouni mod Frankrig* [Storkammeret], nr. 25803/94, præmis 95, EMD 1999, *JK m.fl. mod Sverige* [Storkammeret], nr. 59166/12, præmis 77, 23. august 2016). Det samme gælder, selv om klager har forbindelser til en organisation, der anses for at være terroristisk (*A.M. mod Frankrig*, nævnt ovenfor, og *K.I. mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 119).

ii. Princippet om en *ex nunc*-vurdering af omstændighederne

100. Hvis klager endnu ikke er udvist, skal den dato, der anvendes til vurderingen, være datoen for Domstolens behandling af sagen. En fuldstændig og *ex nunc*-vurdering er påkrævet, når der skal tages højde for oplysninger, der er fremkommet efter de nationale myndigheders vedtagelse af den endelige afgørelse (*Chahal*, nævnt ovenfor, præmis 86, *F.G. mod Sverige*, nævnt ovenfor, præmis 115, *mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 115, og *D m.fl. mod Rumænien*, nr. 75953/16, præmis 62, 14. januar 2020).

101. Domstolen understreger, at i sager af denne art er enhver konstatering af den generelle situation i et givet land og dens dynamik samt enhver konstatering af eksistensen af en særlig sårbar gruppe i det væsentlige en faktisk *ex nunc*-vurdering, som den foretager på grundlag af de tilgængelige beviser (*Khasanov og Rakhmanov mod Rusland* [Storkammeret], nr. 28492/15 og 49975/15, præmis 107, 29. april 2022).

iii. Forholdet mellem konventionsretten, EU-retten og Genèvekonventionen

102. Domstolen bemærker, at EU-retten forankrer retten til asyl og retten til international beskyttelse i primærretten. Som Domstolen bemærker i sin dom i sagen *K.I. mod Frankrig* (nævnt ovenfor, præmis 74-76 og præmis 80-81), indrømmes fordelene ved non-refoulement-princippet og visse rettigheder, der er fastsat i EU-retten som følge af Genèvekonventionen, i modsætning til de andre rettigheder, der er anført i disse to instrumenter, til enhver person, der befinder sig på en medlemsstats område, og som opfylder de materielle betingelser for at blive betragtet som flygtning, selv om han eller hun ikke formelt har opnået flygtningestatus eller har fået den frataget.

103. Domstolen påpeger, at den i henhold til Konventionens artikel 19 og artikel 32, stk. 1, imidlertid kun har kompetence til at anvende EU-reglerne eller til at behandle de påståede overtrædelser, hvis og såfremt disse overtrædelser måtte have krænket de rettigheder og friheder, der beskyttes af Konventionen. I forbindelse med en anmodning om præjudiciel afgørelse, såsom spørgsmålet om opretholdelse af flygtningestatus efter tilbagekaldelse af denne status, skal Den Europæiske Unions Domstol i modsætning til de nationale domstole og Domstolen desuden undertiden tage stilling til

DOM U mod FRANKRIG

gyldigheden *in abstracto* af de muligheder, som EU-rettens bestemmelser giver (*K.I. mod Frankrig*, præmis 123). Mere generelt påhviler det primært de nationale myndigheder, navnlig domstolene, at fortolke og anvende national ret, om nødvendigt i overensstemmelse med EU-retten, mens Domstolens rolle er begrænset til at afgøre, om virkningerne af deres afgørelser i en konkret sag er forenelige med konventionen (*N.H. m.fl. mod Frankrig*, nr. 28820/13 og 2 andre, præmis 166, 2. juli 2020). Domstolen understreger, at hverken Konventionen eller dens protokoller beskytter asylretten som sådan. Den beskyttelse, de giver, er begrænset til de rettigheder, der er nedfældet deri, hvilket navnlig omfatter dem, der er garanteret i Konventionens artikel 3 som nævnt ovenfor. I denne henseende omfatter Konventionens artikel 3 forbuddet mod *refoulement* i henhold til Genèvekonventionen (*N.D. og N.T. mod Spanien*, nr. 8675/15 og 8697/15, præmis 188, 13. februar 2020).

iv. Vurderingens omfang: generel situation og individuelle omstændigheder

104. I storkammerdommen i *Khasanov og Rakhmanov* (nævnt ovenfor) fastlægges de metoder, der skal følges ved vurdering af risikoen for mishandling i tilfælde af udsendelse af udenlandske statsborgere.

105. Vurdering af risikoen skal navnlig fokusere på de forudsigelige konsekvenser af udsendelsen af den pågældende person til bestemmelseslandet under hensyntagen til den generelle situation i det pågældende land og den pågældende persons særlige omstændigheder. Det skal undersøges, om der under hensyntagen til alle sagens omstændigheder er væsentlige grunde til at antage, at den pågældende person vil stå over for en reel risiko for at blive udsat for behandling i strid med artikel 3 i bestemmelseslandet. Hvis det fastslås, at der er en sådan risiko, vil udsendelse af klager nødvendigvis indebære en krænkelse af artikel 3, uanset om risikoen skyldes en generel voldssituation, en egenskab, der er specifik for den pågældende person, eller en kombination af de to (*Khasanov og Rakhmanov*, nævnt ovenfor, præmis 95).

106. Udgangspunktet for denne tilgang er en analyse af den generelle situation i bestemmelseslandet. I denne henseende vil Domstolen i givet fald undersøge, om der er tale om en generel voldssituation i det pågældende land. En generel voldssituation er dog i princippet ikke af en sådan art, at den giver anledning til en krænkelse af artikel 3 i tilfælde af udvisning til det pågældende land, medmindre volden er af en sådan intensitet, at enhver udvisning til det pågældende land vil give anledning til en sådan krænkelse. Domstolen ville kun anvende en sådan tilgang i de mest ekstreme tilfælde af generel vold, hvor den pågældende person ville løbe en reel risiko for at blive mishandlet, blot fordi hans tilbagevenden til det pågældende land ville udsætte ham for denne vold (*Khasanov og Rakhmanov*, nævnt ovenfor, præmis 96).

107. I sager, hvor en klager hævder, at han eller hun tilhører en gruppe, der systematisk udsættes for mishandling, finder Domstolen, at beskyttelsen i Konventionens artikel 3 kommer i spil, når den pågældende person påviser, eventuelt på grundlag af tilgængelige kilder, at der er væsentlige grunde til at

DOM U mod FRANKRIG

antage, at den pågældende praksis eksisterer, og at han eller hun tilhører den pågældende gruppe (*Khasanov og Rakhmanov*, nævnt ovenfor, præmis 97).

108. Påstande af denne art vurderes ikke på samme måde som på den ene side dem, der vedrører en generel voldssituation i et bestemt land, og på den anden side dem, der vedrører individuelle omstændigheder (*Khasanov og Rakhmanov*, nævnt ovenfor, præmis 98).

109. Det første skridt i denne proces er at undersøge, om eksistensen af en gruppe, der systematisk udsættes for mishandling, er blevet fastslået; det er et anliggende, der hører under afsnittet »generel situation« i risikoanalysen. Klagere, der hævder at tilhøre en sårbar målgruppe, skal ikke henvise til den generelle situation, men til eksistensen af en praksis eller øget risiko for mishandling, der påvirker den gruppe, som de hævder at tilhøre. Det næste skridt er, at de skal fastslå, at de hver især tilhører den pågældende gruppe, uden at det er nødvendigt at pege på andre individuelle omstændigheder eller særlige kendetegn (*Khasanov og Rakhmanov*, nævnt ovenfor, præmis 99).

110. I tilfælde, hvor det på trods af eksistensen af frygt for forfølgelse, som kan være velbegrunderet på grund af visse omstændigheder, der forværrer risikoen, ikke kan fastslås, at en gruppe systematisk udsættes for mishandling, skal klagerne påvise eksistensen af andre specifikke kendetegn, som ville udsætte dem for en reel risiko for mishandling; i modsat fald vil Domstolen fastslå, at der ikke er sket en krænkelse af Konventionens artikel 3 (*Khasanov og Rakhmanov*, nævnt ovenfor, præmis 100, med henvisning til f.eks. *A.S.N. m.fl. mod Nederlandene*, nr. 68377/17 og 530/18, 25. februar 2020, vedrørende sikker i Afghanistan, *A.S. mod Frankrig*, nr. 46240/15, 19. april 2018, vedrørende personer med tilknytning til terrorisme i Algeriet, og *A. mod Schweiz*, nr. 60342/16, 19. december 2017, vedrørende kristne i Iran).

b) Anvendelse af disse principper i den foreliggende sag

i. Om den generelle situation i Nordkaukasus-regionen

111. Med hensyn til den generelle situation i Nordkaukasus-regionen har Domstolen allerede fastslået, at situationen på trods af rapporter om alvorlige menneskerettighedskrænkelser i Tjetjenien ikke var sådan, at enhver tilbagevenden til Den Russiske Føderation ville udgøre en krænkelse af Konventionens artikel 3 (*K.I. mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 126, og *R mod Frankrig*, nr. 49857/20, præmis 121, 30. august 2022).

112. Under hensyntagen til de aktuelle oplysninger i ovennævnte internationale rapporter (jf. præmis 66-78 ovenfor) og under hensyntagen til, at Den Russiske Føderation ikke længere er medlem af Europarådet eller en kontraherende part i Konventionen, mener Domstolen, at der ikke er nogen grund til at sætte spørgsmål ved en sådan konklusion. Under disse omstændigheder gentager den, at beskyttelsen i artikel 3 kun kan komme i spil, hvis klager er i stand til at fastslå, at der er væsentlige grunde til at antage, at han vil være af en sådan interesse for myndighederne, at han vil kunne blive tilbageholdt og afhørt af dem ved sin tilbagevenden. Domstolen skal derfor afgøre, om klagers tilbagevenden til Den Russiske Føderation under de særlige omstændigheder i sagen ville medføre en reel risiko for mishandling i henhold til Konventionens artikel 3.

DOM U mod FRANKRIG

ii. Om situationen for personer, der betragtes som medlemmer af den tjetjenske modstandsbevægelse

113. Selv om det fremgår af ovennævnte rapporter, at visse kategorier af befolkningen i Nordkaukasus, og mere specifikt i Tjetjenien, Ingusjetien og Dagestan, kan være særligt udsatte, såsom medlemmer af den tjetjenske væbnede modstand, personer, der af myndighederne betragtes som sådanne, deres slægtninge, personer, der har hjulpet dem på den ene eller anden måde, civile, der er tvunget af myndighederne til at samarbejde med dem, og personer, der er mistænkt eller dømt for terrorhandlinger (*K.I. mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 127), bekræfter Domstolen, at der efter dens opfattelse ikke er tale om grupper, der systematisk udsættes for behandling i strid med Konventionens artikel 3, navnlig hvad angår sidstnævnte kategori (*R mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 122).

114. Som følge heraf skal risikoen for klager vurderes individuelt, idet der tages hensyn til, at personer med en profil, der svarer til en af de ovennævnte kategorier, kan være mere tilbøjelige end andre til at tiltrække sig myndighedernes opmærksomhed (*R mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 123). I denne henseende er det i princippet op til klager at fremlægge beviser for, at der er væsentlige grunde til at antage, at han vil blive udsat for en reel risiko for behandling i strid med Konventionens artikel 3, hvis den påklagede udsendelsesordre gennemføres, men når sådanne beviser fremlægges, er det op til den indklagede stat at fjerne enhver tvivl i denne henseende (*K.I. mod Frankrig*, nævnt ovenfor, præmis 128).

iii. Om klagers personlige situation

115. Hvad angår vurderingen af klagers individuelle situation, vil Domstolen først undersøge den måde, hvorpå de nationale myndigheder foretog denne vurdering, før den under hensyntagen til behovet for at foretage en *ex nunc*-undersøgelse foretager sin egen vurdering i lyset af de foreliggende omstændigheder.

α) de nationale myndigheders kontrol af eksistensen af en risiko for behandling i strid med Konventionens artikel 3

116. Domstolen henviser til, at de nationale myndigheder i princippet står bedst i forhold til at vurdere klagers troværdighed, hvis de har haft mulighed for at møde ham, afhøre ham og vurdere hans adfærd (*R.C. mod Sverige*, nr. 41827/07, præmis 52, 9. marts 2010, *M.E. mod Sverige*, nr. 71398/12, præmis 78, 26. juni 2014, *F.G. mod Sverige*, nævnt ovenfor, præmis 118, og *K.I. mod Frankrig* nævnt ovenfor, præmis 137).

117. I den foreliggende sag finder Domstolen, at klagers personlige situation og navnlig vurderingen af de risici, som han hævder, at han ville løbe ved udsendelse til Rusland, er grundigt undersøgt både af de administrative myndigheder i forbindelse med gennemførelse af udsendelsesforanstaltningen og af de nationale domstole i forbindelse med deres prøvelse heraf.

118. For det første bemærker Domstolen, selv om begrundelsen for

DOM U mod FRANKRIG

afgørelsen af 16. januar 2020, der fastsætter Rusland som bestemmelsesland, er stereotyp, at det fremgår af sagens akter, at den kompetente administrative myndighed før udstedelse af afgørelsen havde undersøgt klagers personlige situation. Den bemærker, at den præfektorale myndighed ved afslutningen af denne undersøgelse fandt, at klager, selv om han havde erklæret, at han var truet i sit hjemland, ikke have godtgjort nogen reel, personlig og aktuel risiko, der kunne forhindre hans tilbagevenden.

119. For det andet påpeger Domstolen, at afgørelsen om tilbagesendelseslandet var prøvet tre gange ved domstolene, dvs. i første instans, ved appel og i kassation. Den bemærker, at alle tre klager var blevet afvist efter en fuldstændig undersøgelse af klagers situation ved afgørelser, der var baseret på relevante og tilstrækkelige grunde.

120. For det første afviste forvaltningsdomstolen i Toulouse i en afgørelse af 22. januar 2020 klagers klage over denne afgørelse, idet den efter en grundig og omfattende undersøgelse af alle de anbringender, argumenter og dokumenter, som klager havde fremlagt, fandt, at de risici, som han hævdede, at han ville blive udsat for, hvis han vendte tilbage til Rusland, ikke var påvist. Den bemærker navnlig, at klager »blot påberåber sig de forhold, der førte til, at han opnåede flygtningestatus, dvs. aktivisme indtil 2009 i en menneskerettighedsorganisation, men at han på ingen måde påviser, at han i øjeblikket er eftersøgt eller risikerer domfældelse«. På samme måde analyserede dommeren i første instans de fremlagte dokumenter, herunder erklæringen dateret den 1. august 2019 fra organisationen »Assistance-civique«, hvori der »ikke gives detaljerede oplysninger, som kan fastslå, at de påståede risici er aktuelle, men det blot angives, at den pågældende person stadig er på en liste over personer, der er erklæret for at være knyttet til ekstremistisk aktivitet«. Dommeren understreger ligeledes, at »CNDA, selv om den bemærkede, at han ikke havde mistet sin flygtningestatus, ikke nævnte nogen reel og aktuel risiko, som han kunne blive udsat for, hvis han vendte tilbage til sit oprindelsesland«, mens den administrative myndighed hævdede, at »Klager ikke har forfulgt sin sag for Domstolen, og at han ikke er genstand for nogen Interpol-efterlysning«.

121. Denne dom blev efterfølgende stadfæstet i en detaljeret afgørelse af 8. februar 2021 fra den administrative appeldomstol i Bordeaux. Appeldommerne bekræftede, efter at have bemærket, at klager ikke havde fremlagt nye beviser til støtte for sin appel, og efter at have beskrevet hans radikaliserede profil, de forhold, som han var blevet dømt for i Frankrig, og den trussel, som hans tilstedeværelse udgjorde for samfundet, og endelig påpeget, at han ikke havde reageret på den første begæring, der blev indgivet til Domstolen i 2016 (præmis 38-39 ovenfor), at der ikke forelå en reel risiko, idet han for at begrunde sin frygt i tilfælde af tilbagevenden til Rusland blot havde påberåbt sig den flygtningestatus, som han havde bevaret på trods af tilbagekaldelsen af sin status, uden at fremlægge nogen oplysninger eller dokumenter, der kunne godtgøre eksistensen og indholdet af de pågældende risici.

122. Endelig erklærede den øverste domstol i forvaltningsretlige sager i (*Conseil d'État*) i en afgørelse af 4. juli 2022, at klagers klage over afgørelsen af 8. februar 2021 ikke kunne antages til realitetsbehandling med den

DOM U mod FRANKRIG

begrundelse, at den ikke var baseret på tungtvejende grunde.

123. Endelig bemærker Domstolen, selv om kendelsen af 16. januar 2020 om fastsættelse af bestemmelseslandet fortsat var gældende i den nationale retsorden, idet alle klagers klager ved forvaltningsdomstolene var blevet afvist (jf. præmis 119-122 ovenfor), at præfekturmyndigheden den 8. november 2023 udstedte en ny bekendtgørelse om fastsættelse af Rusland som bestemmelsesland efter med henblik herpå at have opdateret undersøgelsen af klagers individuelle situation for så vidt angår de risici, der var forbundet med hans tilbagevenden til Rusland. Med henblik på at foretage en sådan *ex nunc*-vurdering anmodede den om klagers bemærkninger til bestemmelseslandet. Efter denne undersøgelse fandt Domstolen, at det ikke var blevet fastslået, at klager ville blive udsat for straf eller behandling i strid med Konventionens artikel 3, hvis han blev sendt tilbage til sit hjemland. Domstolen bemærker, at klager ikke hævder at have anfægtet denne nye bekendtgørelse i den nationale retsorden.

β) Om Domstolens *ex nunc*-vurdering af risikoen

124. Domstolen gentager, efter at have bemærket, at de franske myndigheder havde foretaget en fuldstændig og grundig undersøgelse af klagers situation på alle stadier af sagen, at det er op til Domstolen selv at foretage en *ex nunc*-vurdering af risikoen for behandling i strid med Konventionens artikel 3 i lyset af de foreliggende omstændigheder.

125. Hvad angår det første forhold, som klager har anført, nemlig at han er blevet anerkendt som flygtning, bemærker Domstolen først og fremmest, at det ikke tilkommer den at drage de konklusioner, der i henhold til Genèvekonventionen, EU-retten eller fransk ret skal knyttes til tilbagekaldelsen af klagers flygtningestatus i medfør af § L. 711-6, pkt. 2, i CESEDA i den version, der var gældende på det relevante tidspunkt (jf. præmis 53 ovenfor). Domstolen finder imidlertid, at den i forbindelse med behandlingen af den foreliggende sag skal tage hensyn til de faktorer, der førte til, at CNDA tildelte klager flygtningestatus, og de oplysninger, som de franske myndigheder havde til rådighed på daværende tidspunkt (jf. præmis 7 ovenfor). På det tidspunkt, hvor klager fik tildelt denne status, mente de franske myndigheder, at der var tilstrækkeligt bevis for, at han ville risikere forfølgelse i sit hjemland, hvis han vendte tilbage. Domstolen mener imidlertid, at dette kun udgør et udgangspunkt for dens analyse af klagers nuværende situation, som den udelukkende skal foretage i lyset af Konventionens artikel 3 (*M.G. mod Bulgarien*, nr. 59297/12, præmis 88, 25. marts 2014).

126. For det første bemærker Domstolen, som regeringen anfører, at klager i det væsentlige begrænser sig til at henvise til CNDA's afgørelse, der registrerede hans aktivistiske aktiviteter i Rusland, uden at give nogen detaljer eller nye oplysninger, der kunne underbygge hans påstande om, at truslerne mod ham i Rusland var aktuelle.

127. Domstolen bemærker ligeledes, at det, selv om CNDA mente, at klagers menneskerettighedsaktiviteter i Rusland var blevet fastslået, ikke var blevet hævdet eller fastslået, at han havde fortsat sin aktivisme, siden han

DOM U mod FRANKRIG

ankom til Frankrig i 2009.

128. For det andet bemærker Domstolen, at der på datoen for dens afgørelse næsten er gået tolv år, siden klager fik tildelt flygtningestatus (jf. præmis 6 ovenfor). Desuden har klager på ingen måde påvist, hvordan de begivenheder, der begrundede tildelingen af flygtningestatus, navnlig de militante aktiviteter i begyndelsen af 2000'erne, i dag skulle kunne udsætte ham for en reel risiko for umenneskelig eller nedværdigende behandling fra de russiske myndigheders side.

129. Selv om klager har fremlagt forskellige vidneudsagn og erklæringer fra russiske, ikke-statslige menneskerettighedsorganisationer for at påvise, at hans frygt var vedvarende og aktuel, bemærker Domstolen i denne henseende, at disse beviser, der er udformet i generelle vendinger, ikke giver nogen afklaring eller nye oplysninger om indholdet af klagers tidligere menneskerettighedsaktiviteter. Domstolen bemærker navnlig, at erklæringen fra foreningen »Assistance civique«, som kort og ukontrollerbart henviser til det hjemmebesøg, som klagers bror angiveligt fik af de russiske myndigheder i 2019, hverken specificerer omstændighederne ved denne begivenhed eller årsagerne til, at myndighederne pludselig havde genaktiveret eftersøgning efter ham ti år efter den sidste handling, som han var blevet efterforsket for i Rusland. Under disse omstændigheder kan Domstolen ikke acceptere de af klager fremlagte beviser som afgørende, idet de forekommer utilstrækkelige til at opveje vagheden i hans påstande og til at fastslå eksistensen af en aktuel risiko for, at indholdet af hans aktiviteter i Rusland og intensiteten af hans aktivisme vil tiltrække myndighedernes ugunstige opmærksomhed på ham.

130. Med hensyn til det andet forhold, som klager har fremført, dvs. de politiske holdninger, som de russiske myndigheder angiveligt skulle have tillagt ham på grund af hans forbindelser til en aktivistisk blogger, der blev myrdet i januar 2020, bemærker Domstolen, at selv om klager hævder, at han blev tilbageholdt og afhørt af det franske politi i forbindelse med efterforskningen af mordet på denne aktivist, har han til gengæld på ingen måde hverken påvist årsagerne til, at de russiske myndigheder var bekendt med hans forbindelser med denne aktivist, eller den frygt, der kunne opstå som følge heraf, idet han blot i upræcise og ikke-detaljerede vendinger henviste til, at han under sit ophold hos denne person var blevet truet af personer, der er identificeret som værende tæt på de russiske myndigheder. Under alle omstændigheder synes denne begivenhed, som fandt sted før mordet på aktivisten, ikke at have nogen forbindelse med denne begivenhed.

131. Domstolen bemærker ligeledes, i modsætning til, hvad klager oprindeligt hævdede i sin ansøgning og sine første bemærkninger uden at forklare sig på dette punkt, at hans navn ikke fremgår af listen over personer, der er eftersøgt af de russiske myndigheder for terror eller ekstremistiske aktiviteter, hvilket han endelig erkendte i sine efterfølgende bemærkninger.

132. Domstolen bemærker, at det, selv om klager hævder, at de franske myndigheder oplyste de russiske myndigheder om hans tilstedeværelse i Frankrig i forbindelse med de anmodninger om konsulære passersedler, der blev stilet til dem, ikke ser ud til, at de russiske myndigheder videregav nogen oplysninger, der kunne give anledning til frygt for misbehandling af klager, idet disse anmodninger var baseret på gennemførelse af en afgørelse om

DOM U mod FRANKRIG

afvisning truffet den 22. september 2015 og ikke indeholdt nogen oplysninger om den flygtningestatus, som klager var blevet tildelt, om hans straffedom i Frankrig eller om afgørelsen om tilbagekaldelse af hans flygtningestatus (jf. *a contrario W. mod Frankrig*, nr. 1348/21, præmis 78, 30. august 2022).

133. Domstolen understreger ligeledes, at Rusland aldrig har anmodet Frankrig om udlevering af klager eller om en genpart af den dom, hvori klager dømmes for at opfordre til terrorisme. Det fremgår heller ikke af sagsakterne, at de russiske myndigheder har indledt en retssag mod ham for lovovertrædelser begået på russisk jord eller andre steder. Der er derfor intet bevis for, at de russiske myndigheder i øjeblikket skulle udvise nogen særlig interesse for klager.

134. Domstolen finder ved afslutningen af sin *ex nunc*-undersøgelse, at klager ikke har godtgjort, at der er væsentlige grunde til at tro, at han, hvis han sendes tilbage til Rusland, vil løbe en reel og aktuel risiko for at blive udsat for behandling i strid med Konventionens artikel 3.

135. På baggrund af alle ovenstående betragtninger konkluderer Domstolen, at gennemførelse af foranstaltningen med udvisning af klager under omstændighederne i den foreliggende sag ikke vil indebære en krænkelse af Konventionens artikel 3.